

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>ІЗ Туризм та рекреація</u> Рік навчання: <u>1-й, семестр 2-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: бізнесу та сфери обслуговування Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	д.е.н., проф. Головня Олена Михайлівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>elen@vsau.vin.ua</u>, <u>ellens@meta.ua</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Географія туризму» є обов'язковою компонентою ОПП Туризм.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції – 30 год.; практичні заняття – 28 год., самостійна робота – 92 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватись знання, отримані з дисциплін: «Туристичне краєзнавство», «Основи туризмознавства», «Рекреалогія», «Кулінарна етнологія».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні дисциплін: «Світова культура та мистецтво», «Організація туристичних подорожей», «Організація експертної діяльності».

Призначення навчальної дисципліни

«Географія туризму» – дисципліна, що вивчає країни і регіони, які являють інтерес для туризму. Специфічний підхід географії туризму, що відрізняє дану дисципліну від інших напрямів географії, полягає в тому, що її цікавить вивчення і опис тих особливостей природи, клімату, ландшафту, флори і фауни країни, які роблять її привабливою як туристський об'єкт. Призначення дисципліни «Географія туризму» полягає у формуванні у майбутніх фахівців системних знань про просторову організацію туристичного процесу, закономірності розміщення туристичних ресурсів та особливості розвитку світового й регіонального ринків туристичних послуг.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у здобувачів базових теоретичних знань, здобуття практичних навичок щодо туристичної діяльності крізь призму простору та на основі цього оптимізувати територіальну організацію сфери туризму із застосуванням регіонального підходу до географічної характеристики природних та культурно-історичних ресурсів туризму.

Завдання вивчення дисципліни

Завдання вивчення дисципліни спрямовані на формування у здобувачів компетентності щодо: розкрити об'єкт, предмет та головні завдання географії туризму; забезпечити теоретичну та практичну підготовку здобувачів з питань формування сучасних уявлень про рекреаційно-туристичні ресурси та рекреаційно-туристичне господарство країн світу, поглибити уявлення про природничу, соціально-економічну та культурну різноманітність світу; сформувані уявлення про специфіку розвитку туризму в різних туристичних регіонах і країнах світу, висвітлити їхній ресурсний потенціал, туристичну спеціалізацію та тенденції туристичної діяльності; показати причинно-наслідкові зв'язки в особливостях формування основних туристичних центрів; розглянути фактори формування туристичного попиту, його географію і сучасні тенденції його розвитку; набути практичних навичок складання комплексних туристичних характеристик країн й регіонів світу та розробки туристичних маршрутів відповідно до туристичного попиту.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральною, загальними та спеціальними (фаховими) компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму та рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних

джерел

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

СК03. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій

СК04. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління

СК05. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

СК06. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного)

СК07. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту

СК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ

ПР4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору

ПР5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території

ПР7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт

ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills) такі як: комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами, робота в команді), лідерські навички (реалізується через презентацію здобувачами підготовлених матеріалів, підготовку індивідуальних завдань та їх представлення у групі).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Зміст, об'єкт, завдання і функції науки «Географія туризму»	2	-	6
2	Тема 2. Сучасні теорії та концепції географії туризму	2	2	6
3	Тема 3. Методи дослідження в географії туризму	2	2	6
4	Тема 4. Туристичні ресурси природного походження: структура та географія	2	2	6
5	Тема 5. Суспільно-історичні туристичні ресурси	2	2	6
6	Тема 6. Подієві туристичні ресурси та їх оцінка	2	2	6
7	Тема 7. Географія основних форм туризму	2	2	6
8	Тема 8. Географія основних видів туризму	2	2	6
9	Тема 9. Структура і географія туристичної індустрії	2	2	6
10	Тема 10. Географія туризму Європи	2	2	6
11	Тема 11. Географія туризму Азійсько-Тихоокеанського регіону	2	2	6
12	Тема 12. Географія туризму Америки	2	2	6
13	Тема 13. Географія туризму Африки	2	2	6
14	Тема 14. Географія туризму Близькосхідного регіону	2	2	6
15	Тема 15. Географія туризму України	2	2	8
Разом		30	28	92

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Вивчення питань, що виносяться на самостійне опрацювання	30	щотижнево	Усне та письмове опитування, дискусії в групі
2	Самостійна робота з метою підготовки до поточних аудиторних занять (робота з інформаційними джерелами, опрацювання першоджерел)	20	щотижнево	Усне та письмове опитування, дискусії в групі
3	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з доповіддю або презентацією за заданою проблемною тематикою	24	4 рази на семестр	Виступ в аудиторії з презентацією, усний захист, презентації, обговорення та якості оцінка виконання
4	Підготовка до модульного контролю та тестування	18	3 рази на семестр	Тестування
Разом		92		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Аріон О. В., Уліганець С. І., Дмитрук О. Ю. Географія туризму: навч.-метод. посіб. Київ: Інтердрук, 2019. 205 с.
2. Головня О.М., Ставська Ю.В. Міжнародний туризм: навчальний посібник. Вінниця: ТОВ ДРУК, 2020. 316 с.
3. Доценко А. І. Географія туризму: навч. посіб. Київ : Університет «Україна», 2020. 176 с.
4. Кузик С. Географія міжнародного туризму: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2018. 268 с.
5. Топчієв О. Г. Структурування рекреаційно-туристичного потенціалу на засадах географічного середовища: монографія. Кам'янець-Подільський : Панькова А. С. , 2020. 331 с.
6. Ткаченко Т. Г. Географія туризму: навч. посіб. Харків: ХНАУ, 2020. 223 с.

7. Ярченко Ю. В. Географія туризму: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Маріуполь : ПДТУ, 2019. 226 с.

Додаткова література

1. Головня О.М., Чемерис Ю.С. Географія МІСЕ-туризму у системі функціонування ринку сільськогосподарської техніки. *Актуальні питання у сучасній науці. Серія «Економіка»*. 2025. № 7 (37). С. 66-78. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-7\(37\)-66-78](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-7(37)-66-78)
2. Головня О.М. Особливості водного туризму та проходження маршруту по воді. *Економіка та суспільство*. 2024. № 62. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3886> DOI: 10.32782/2524-0072/2024-62-3
3. Головня О.М. Забезпечення розвитку сталого туризму в умовах глобальних екологічних викликів. *Бізнес Інформ*. 2023. № 9. С. 152-161.
4. Головня О.М. Соціально-економічні аспекти розвитку міжнародного туризму під впливом глобалізаційних чинників. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2021. № 1. С. 56-71.
5. Головня О.М., Кондратова М.В. Концепція інтегрованого розвитку міст: європейський досвід та можливості його застосування в Україні. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2021. № 3. С. 178-194.
6. Ляшенко Д. Ю. Географія та тенденції розвитку світового туризму. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія : Економічні науки. 2024. № 11 (1). С. 82-90.
7. Луцик М. В. Географія темного туризму в Україні. *Географія та туризм*. 2021. Вип. 64. С. 29-41.
8. Король О. Концепція туристичних потоків і географія туризму. *Часопис соціально-економічної географії*. 2021. Вип. 31. С. 19-36.
9. Луцик М. В. Географія карнавального туризму в Америці. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: Економічні науки. 2022. № 7. С. 42-51.
10. Мальцев Д. Потенціал оздоровчо-рекреаційних технологій при організації сімейного дозвілля. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2021. № 1. С. 44-49.
11. Роман Л. Ю. Основні рекреаційні зони Закарпаття: екологічні проблеми. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія : Хімія. 2021. Вип. 1. С. 99-104.
12. Король О. Концепція туристичних потоків і географія туризму. *Часопис соціально-економічної географії*. 2021. Вип. 31. С. 19-36.
13. Торяник В.М., Сардак С.Е. Джинджоян В.В. Туризмологія : підручник. За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В.О. Негодченка Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с

Інформаційні ресурси:

1. UNWTO. URL: [http:// https://www.unwto.org/](http://https://www.unwto.org/)
2. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації. URL: <http://www2.unwto.org>
3. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Організація Об'єднаних націй. URL: <http://www.un.org>
5. Світова книга фактів. URL: <http://www.cia.gov/cia/publitions/factbook/docs>
6. Карти світу. URL: <http://nationalgeographic.com>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Уважність на лекціях, наявність конспективних записів	6
2	Участь у роботі на практичних заняттях	10
3	Виконання контрольних робіт, тестування	6
4	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з доповіддю та презентацією за заданою проблемною тематикою	8
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
5	Уважність на лекціях, наявність конспективних записів	6
6	Участь у роботі на практичних заняттях	10
7	Виконання контрольних робіт, тестування	6
8	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з доповіддю та презентацією за заданою проблемною тематикою	8
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав 35 балів, то він не допускається до екзамену.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкали оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для іспиту
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни